

Dissertatio anatomico-chirurgica de poplitis aneurysmate : quam, Deo juvante, & praeside M. Petro-Mathurino Botentuit Langlois ... / tueri conabitur Joannes-Jacobus Thillaye, dissertationis auctor.

Contributors

Thillaye, Jean-Jacques.
Botentuit Langlois, Pierre Mathurin.
Royal College of Surgeons of England

Publication/Creation

[Paris] : Typis Michaelis Lambert, 1784.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/jjsaffux>

Provider

Royal College of Surgeons

License and attribution

This material has been provided by This material has been provided by The Royal College of Surgeons of England. The original may be consulted at The Royal College of Surgeons of England. where the originals may be consulted. This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

24.
DISSERTATIO
ANATOMICO-CHIRURGICA
DE POPLITIS ANEURYSMATE;

*QUAM, Deo juvante, & Præside M. PETRO-MATHURINO
BOTENTUIT LANGLOIS, Scholarum Moderatore, antiquo
in Scholâ Præcticâ Professore, tueri conabitur JOANNES-
JACOBUS THILLAYE, Rothomagensis, præclaræ Artium
Facultatis in Almâ Universitate Parisiensi Magister, Anatomes
in Scholâ Præcticâ nuper Professor & Regii Scholarum
Hospitii alumnus primarius, Dissertationis Auctor.*

*Die Sabbati 11^a. mensis Septembris anno R. S. H. 1784,
à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam,*

P A R I S I I S,
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.
PRO ACTU PUBLICO,

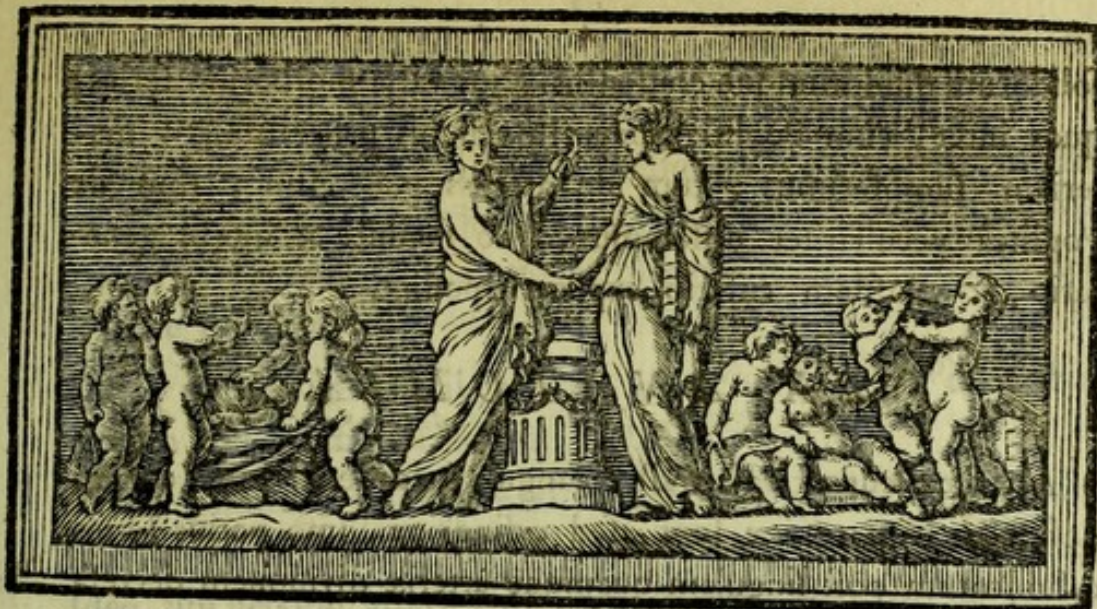
ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis MICHAELIS LAMBERT, Regii Chirurgiæ
Collegii, necnon Academiæ Typographi, viâ Cythareâ.

M. DCC. LXXXIV.

D. O. M.

DISSERTATIO
ANATOMICO-CHIRURGICA
DE POPLITIS ANEURYSMATE.

QUANDIU suis in vasis continetur sanguis, nec major est ipfius impetus, quàm parietum quibus coercetur refiftentia, ex mutuâ illâ actione & reactione vigent functiones, firma ftat fanitas. Sin autem violentiùs ad eofdem parietes allidatur, & oppofita fibi repagula frangere tentet, fi debilitata vafa vi impellenti cedant, aut externâ quâcunque caufâ difrumpantur, tum ceffat omninò, aut faltem plùs minùsve læditur naturalis

solidorum fluidorumque consensus. Hinc varia morborum series; quos inter, cùm Poplitis aneurysma hujus programmati materiam sumpserimus, tùm de arteriis generatim, tùm de Popliteâ peculiariter differemus, quò faciliùs & morbi generatio, & ejusdem curatio explicari possint.

EX ANATOMIA.

Arteriæ dicuntur vasa quibus sanguis à corde ad omne corpus defertur. Non conicæ sunt, sed cylindricæ, imò potiùs series cylindrorum post singulam quamque arteriæ divisionem decrecentium, ita ut ramorum collectivè sumptorum lumen trunci capacitatem eò magis superet, quò remotiores à corde, ac proindè numerosiores divisiones computantur: sin autem successivè & separatim consideretur trunci, ramorum, furculorumque diameter, imminui videbitur.

Variae sunt earum tunicæ: in magnis corporis cavitatibus ex communi membranâ adscititiâ mutuantur: alibi nihil simile reperitur, sed cellulosa tela quâ vicinæ partes alligantur, arterias majores laxiùs ambit, minores strictiùs constringit, & eò tenuior, brevior, densiorque advertitur, quò propiùs ad arteriam accedit. Ex hâc tunicâ interiores confirmante magnum arteriis conciliatur robur; hinc fixum situm, figuram stabilem habent, vicinis cum partibus conjunguntur, & pro vario usu plùs minùsve inflectuntur.

Remotis hujus cellulosæ telæ lamellis, musculosa adparet tunica circularibus conflata fibris, aut potiùs circulorum segmentis per extremos fines mutuò confertis. Secundùm axim arteriæ nullæ protenduntur fibræ, & circulares etiam in capillaribus non deprehenduntur: ex illâ tunicâ contractilitas & irritabilitas arteriarum.

Hanc inter & sequentem adest cellularis textus, tenuis, & brevior qui tertiam tunicam constituit.

Interior tandem mollis, levigata, unius tenoris, internæ cordis membranæ continua, arachnoides, villosa, nervea dicitur. Aneurysmata, polyposæque concretiones tùm contextu continuo, tùm levitate impedit.

Suæ non desunt arteriis arteriæ, venæ, nervi, sed in majoribus tantùm truncis conspiciuntur.

Ita constitutæ arteriæ maximo robore vigent, ut sanguini singulo quoque momento in suos parietes nitenti obnitantur. Ideò, ubi flectitur arteria, fortior est in dorso convexitatis, quàm in sinu: quò majores rami, eò magis ad axim trunci convergunt, sic enim minuitur impetus sanguinis in vasorum parietes. Sed ex variis propugnaculis & munimentis quæ contra vim sanguinis instituit provida rerum creatrix Natura, nullum sanè utilius quàm anastomosis. Sed eheu! Cùm maximè desideratur hoc Naturæ beneficium, tùm sæpè sæpiùs deficit; nam quò majores trunci, eò rarior adest anastomosis, quò minores, eò frequentior; ideò sanè quòd in majoribus vasis eundem semper cursum teneat sanguis, dùm in minoribus fluit refluitque vicissim, undè multiplex vasorum communicatio ibi necessaria fuit. Cùm verò ex hâc tantùm dispositione pendeat successus operationis quam in nostro programme instituendam suademus, pauca quædam de popliteis vasis adjicere liceat.

Arteria poplitea à femorali, infimam circà femoris partem, primum inter & tertium tricipitem, retrorsùm & extrorsùm, ad superiorem tibiæ quadrantem se projicit, ad internam femoris, & posticam articulationis partem vergens. Congener vena superiùs & extrinsecùs oras arteriæ parùm obtegit, dùm eandem inferiùs strictè nectit & implicat.

Solis ferè integumentis, toto suo decursu, recta poplitea arteria ad inferiorem femoris & superiorem tibiæ partem per plures anonyms undique spargit ramos, sed præcipuos emitit qui articularium & Gemellorum nomine insigniuntur.

Articulares arteriæ tùm internæ tùm externæ in superiores, medias, & inferiores distinguuntur: omnes inter se communicant, & alias etiam habent anastomoses cum circumflexâ externâ & tibiali tùm anteriori tùm posteriori, & peronæâ.

Gemellæ pariter cum omnibus his arteriis coadunantur; undè facile patet oblitterati trunci vices gerere posse ramos collaterales.

EX CHIRURGIA.

Aneurysma definitur tumor sanguineus à dilatatâ vel ruptâ arteriâ natus undè in verum spuriumque dividitur: Verum cùm intra tunicas arteriæ ultrâ modum expansas continetur sanguis; spurium quando suos perfregit limites, & in vicinas cellulas effunditur.

In primarium & secundarium distinguitur spurium aneurysma. Primarium arteriâ vixdum læsâ agnoscitur: si sanguis ex vulnere levi in vicinam cellulam diffuat, eamque paulatim distendat, circumscriptum nuncupatur; si læsione gravi in cellularem textum effundatur, & hinc indè exundet, vocatur diffusum; sin autem in vicinam venam, seu ex communi vulnere, seu ex utriusque vasis erosionem transfundatur, dicitur aneurysma per anastomosim.

Secundarium vel aneurysmatis veri disruptioni succedit, vel oritur ex falso aneurysmate aptâ primò vincturâ coercito, mox verò ex compressionis negligentia aut ægri imprudentia recrudescente, cùm coagulum quo obturabatur arteriæ vulnus, sanguine vividius affluente & irruente dejicitur.

Plurimæ aliæ sunt aneurysmatum divisiones; nempe in interna & externa, simplicia & complicata, majora vel minora. Modò pulsant, modò levis tantùm fremitus percipitur: nunc truncum, nunc ramum aggrediuntur, undè varia prognosis, diversaque medendi methodus. Sed hìc multa generalia ex consilio omittimus, de aneurysmate in Poplite solummodò disserentes.

Attentè consideranti quot quàmque fortes musculi genu articulationem circumdant, quanta sit eorum actio, quàm validos, quàm varios, quàm repetitos motus exercèant, facilè patebit nullam corporis partem, si brachium excipias, aneurysmati magis obnoxiam fieri. Et quidem non unum tantùm arteriæ popliteæ punctum invadit, sed modò principium, modò finem, nunc mediam partem, nunc totam arteriæ longitudinem aggreditur.

Quidquid arteriæ tunicarum vim obsistentem vel imminuit, vel frangit, aneurysmatis inter causas meritò recenseri potest. Externæ sunt contusio, vulnus, subita & nimium intensa vel frequentius repetita femoris & cruris musculorum contractio, ut in bajulis, cursoribus, textoribus, &c.

Internæ, vasorum obstructio, ossificatio, ulcera interna, lues venerea, scorbutus, &c.

Facillimè ut plurimum dignoscitur aneurysma: Sæpè tamen sagacissima Chirurgi perspicacia desideratur: nonnunquam enim ita obscuris se signis prodit, ut nisi omnia sedulò ponderaveris, nisi varia symptomata attentè conferas, nisi præsertim diuturniori experientiæ innitaris, in eo sis aliquando ut abscessum pro aneurysmate adesse pronunties, quod & in Chirurgiæ opprobrium, & in ægri perniciem verteretur. Verum aneurysma arguit tumor in Poplite circumscriptus, mollis, fluctuans, ovum figurâ referens, pulsus pulsui arteriæ *isochronon* habens: cutis adnatæ

non immutatur color, & absunt pariter, nisi jamdudum inoleverit, calor & dolor. Cùm autem accrescit, durior fit, ægrè percipitur arteriæ pulsus, fremitus perindè ac in spurio stridet, quæ omnia à concreto sanguine & polypis meritò sunt deducenda.

In spurio aneurysmate prominet tumor inæqualis, hinc & indè durus, digito sæpiùs obstitens: vix percipiuntur pulsationes, imò ad tactum crebrò resonat strepitus; cutis violaceis scædè distinguitur maculis; tandem absunt signa quæ verum aneurysma comitantur.

Ex morbi diuturnitate varia subsequuntur symptomata, tum in spurio, tum in vero aneurysmate quod eundem diutiùs gradum servare constat; & quidem tumoris incremento sanguis ibidem lentè & segniter actus in vasa, stagnat, concrevit. Tum densissimus evadit saccus: enatis polypis intercluditur arteriæ tubus, undè, si infra tumorem exploratur, perdebilis percipitur pulsus. Gravis primùm dolor in Poplite, dein acutissimus ad malleolum usque protenditur. Varii genu motus in principio ardui & difficiles, brevi nullatenùs exerceri possunt. Interdùm frigoris sensus aut stupor totum invadit membrum. At verò ferviente dolore imaque ad ossa delato, febris arida depascitur artus, ægro nulla quies, perpetuis exagitur vigiliis, pes & crus mirum in modum tument œdemate, mox gangrænâ corripuntur, modò ita corroduntur ossa ut à causâ vel levissimâ perfringantur, modò sponte suâ disrumpitur saccus aneurysmaticus, undè, nisi citissimè adhibeatur auxilium, lethalis ingruit hæmorrhagia.

Licet hæc omnia non sint in quocunque aneurysmate pronuntianda, nihilominùs inter gravissimos ille morbus annumerandus est; sed varii sunt periculi gradus pro variis casibus æstimandi. Minus exitiale in arteriæ principio, quàm in loco ubi dividitur

aneurysma judicandum est : spurium vero periculosius , quod verum plerumque diutius in eodem statu remaneat , dum spurium enumerata sæpius adducat mala. Ortum à causis internis magis nocivum , quàm ab externis : simplex nil funesti portendit ; compositum , sive aliis aneurysmatibus , sive aliis stipetur morbis , ægrum sæpissimè in vitæ discrimen adducit. Damnosum est ubi obcalluit , ubi vastum est ac diffusum ; contrà verò , levius habebitur : varia demùm pro ætate , sexu , temperamento , &c. prognosis instituenda.

Ad curationem triplex patet via : compressio , ligatura , amputatio membri ; sed ad unum ex his mediis promiscuè & indiscriminatim non confugiendum ; omnis enim ægri salus sæpè sæpius ex prudenti inter ea delectu pender : omne igitur ingenium , omnem sagacitatem ad id intendat Chirurgus , ut , quid morbo conveniat , quid non , judicet & eligat.

Certè quidem si ægri arbitrio optio permetteretur , compressio , ut potè mitior methodus , solummodò adhiberetur , sed certis tantùm in casibus admitti potest : nempè cùm aneurysma recens & parvum nullis gravioribus stipatur malis : si spurium sit , cùm levis est arteriæ læsio , sanguisque nec latius in telam cellulosam diffunditur , nec grumis polypisque durioribus concrevit : Si verum , cùm tumor omnis undique ita comprimi potest , ut nullâ ex parte diffuere vel iterùm prominere possit : tandem hæc , saltem tanquam palliativa , methodus ineunda , quoties in aliis nulla spes ponitur , aut omnem operationem pertinaciter æger refugit.

Quâcunque de causâ electa fuerit , instituitur ope duarum fasciarum quarum altera tumori , altera toti membro admovetur. Illa concavo munitur scuto ad eminentiam configurato , cujus concavitas , tumore decrescente , paulatim ita imminuitur , ut demùm ad planitiem prorsus accedat : laxior primò vinctura

magis magisque indies constringitur, ita tamen ut liber sanguin-
tùm per venas tùm per arterias collaterales circuitus permittatur:
non nocebit tamen, si parùm frangatur ejus impetus pulvillo
oblongo secundùm arteriam decurrente, secundâque fasciâ leniter
constricto. Ad id quoque plurimùm conferent sanguinis missiones
plùs minùsve repetitæ, parcissîma diætâ, potus diluentes &
frigidi: admovebuntur topica refrigerantia, adstringentia: sed,
quod operæ pretium, ab omni motu abstinebit æger; cubili
veluti affixus, perfectè & animo & corpore quiescet. Hæc si
sedulò diùque observentur, aliquando fieri poterit ut, sive ad
justam diametrum reductâ arteriâ, sive grumo indurato læsos
illius parietes coadunante prorsùs curetur aneurysma.

Si, rebus attentè perpensis inutilis, aut nociva compressio futura
videatur, necessaria operatio; sed antequam celebretur, pariter
videndum an felicior ex eâ successus sperari possit. Nulla
enim unquam suscipienda est *encheiresis* quin ægro, sin per-
fectam sanitatem, saltem aliquid afferat boni. Ab eâ igitur
abstinendum est:

1°. Si tumoris amplitudine nullus arteriæ ligandæ supersit
locus;

2°. Si ad popliteæ in tibialem & peronæam divisionem exten-
datur sacculus aneurysmaticus;

3°. Si ita integumentis & ossibus adhæserit, ut ab iis nullâ
arte separari queat;

4°. Si carie afficiantur ossa;

5°. Si naturam osseam arteria induerit;

6°. Si ex latiori vasis rupturâ sequatur immane vulnus,
undè arteriarum collateralium destructio & anastomoseon
defectus;

7°. Si multiplicia adsint aneurysmata;

Quæ si absint, operatio sic instituenda.

Paratis quæ ad eam celebrandam necessaria sunt, vinculo seu torculari ad mediam femoris partem affixo, pilâque infra Fallopii ligamentum positâ, ægro in abdomen decumbente & dexteris juvantibus ministris, femore crureque contentim firmatis, suspensâ & levi manu duplicata aut protensa secantur integumenta, adeò ut suprâ & infrâ tumorem uno vel duobus pollicibus superet sectio, aponeurosim & cellulofam telam sejungendo, dein, quo faciliùs removeantur ischiadicus nervus & vena, flectendum est genu, quandòquidem non sine magno periculo hæ ligarentur partes. Tum refecatur faccus aneurysmaticus, ejusque cavo sanguineis grumis, quibus scatebat, depleto, spongiis vino aut aquâ tepidâ madidis vulnus abluatur & mundatur. Superior postea arteriæ ligatura ope acûs longæ & percurvæ filis plurimis munitæ, os inter & arteriam cautè immissæ ita constringitur, ut laxato torculari nullus affluat sanguis. Inferior eâdem methodo iisdemque legibus instituitur. Demùm linteo carpto vel sicco, vel colophoniâ pulveratâ saturato impletur vulnus, atque mollibus spleniis, fasciâque molliter circumductâ involvitur. Tandem super latus vulneri obversum reponitur æger, & membrum semiflexum in pulvinari collocatum, laxato torculari ibidem pro re natâ fixo, pannis vel mantilibus calidis coopertur.

Si membri servatur calor, felicem sperare licet exitum: sanguineo paulatim sero vinctura tingitur, & seriùs ociùsve, sed ut plurimùm versùs septimam diem fit prima vulneris deligatio, nisi celeriore puris exundatio requirat, suspenso firmiter membro, cautè & molliter, juxta leges artis peragenda, secundâ vel tertiâ quâque die renovanda: tùm uti postulabit vulnus ad quadragesimam usque diem, quâ plerumque decedunt ligaturæ, non nunquam tamen propter cicatricis progressus industriè refecandæ.

Cætera quæ consultò omisimus, ex artis præceptis peraguntur.

Hæc est, ubi favet Natura morbi, methodus ineunda (1). Sin autem post operationem frigescat membrum, ac proindè lethalis immineat gangræna, si superiùs memoratæ absint conditiones, ad amputationem, tanquam unicam salutis anchoram, confugiendum est.

(1) Hujus methodi præstantiam præclare demonstrant operationes duæ, quas in Regio Scholarum Hospitio feliciter instituit Clariss. Magister D. Pelleran.

